

EMAS zwalnia z audytów energetycznych

2017-08-30

Organizacje zarejestrowane w systemie ekzarządzania i audytu EMAS są zwolnione z obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa. Warunkiem jest wykonanie takiego audytu w ramach systemu oraz poinformowanie o tym Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Zgodnie z przepisami obowiązkiem audytów energetycznych zostały objęte tzw. duże przedsiębiorstwa (w rozumieniu ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej). Nie dotyczy to mikroprzedsiębiorstw oraz małych lub średnich firm. Zwolnione z obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego są także organizacje z wdrożonym systemem ekzarządzania i audytu EMAS.

Ustawa z 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 831) w art. 36 ust. 2 precyzuje, że zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia audytu energetycznego jest przewidziane dla przedsiębiorcy, który:

- posiada system zarządzania energią określony w Polskiej Normie dotyczącej systemów zarządzania energią, wymagań i zaleceń użytkownika lub
- jest zarejestrowany w systemie zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS),
- wykonał audyt energetyczny przedsiębiorstwa w ramach tych systemów.

Posiadanie aktualnej rejestracji w rejestrze EMAS, prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, stanowi potwierdzenie posiadania przez przedsiębiorcę systemu zarządzania środowiskowego.

Zgodnie z przepisami ustawy przedsiębiorca jest zobowiązany:

- przechowywać do celów kontrolnych dane związane z audytem energetycznym przedsiębiorstwa przez 5 lat,
- zawiadomić Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o przeprowadzonym audycie energetycznym w ciągu 30 dni od dnia jego zakończenia,
- dołączyć do zawiadomienia informację o możliwych do uzyskania oszczędnościach energii, wynikających z przeprowadzonego audytu energetycznego.

System ekzarządzania i audytu EMAS (ang. Eco Management and Audit Scheme) od 20 lat udowadnia swoją przydatność jako najefektywniejszy standard zarządzania ochroną środowiska. Przynależność do systemu jest najwyższym ekologicznym wyróżnieniem dla przedsiębiorstw oraz instytucji niekomercyjnych. Wśród organizacji zarejestrowanych w rejestrze EMAS znajdują się liderzy przemian prośrodowiskowych w swoich sektorach w skali regionu, kraju, a nawet świata. Organizacje te są autorami najlepszych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska oraz ekoinnowacji. W swoich branżach firmy te stanowią punkt odniesienia przy ocenie efektywności środowiskowej.

Organizacje posiadające EMAS, aby móc skorzystać ze zwolnienia z audytów energetycznych, powinny upewnić się, że w ramach wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego prowadzone są następujące działania:

- analizy dotyczące efektywności energetycznej są prowadzone na podstawie aktualnych, reprezentatywnych, mierzonych i możliwych do zidentyfikowania danych dotyczących zużycia energii oraz, w przypadku energii elektrycznej, zapotrzebowania na moc,
- dokonywany jest szczegółowy przegląd zużycia energii w budynkach lub zespołach budynków, w instalacjach przemysłowych oraz w transporcie, odpowiadających łącznie za co najmniej 90% całkowitego zużycia energii przez to przedsiębiorstwo,
- analizy dotyczące efektywności energetycznej opierają się, o ile to możliwe, na analizie kosztowej cyklu życia budynku lub zespołu budynków oraz instalacji przemysłowych, a nie na okresie zwrotu nakładów, tak aby uwzględnić oszczędności energii w dłuższym okresie, wartości rezydualne inwestycji długoterminowych oraz stopy dyskonta.

Wymagania systemu ekzarządzania i audytu (EMAS) kładą duży nacisk na analizę oraz poprawę efektywności energetycznej organizacji, które są ważne również w przypadku obowiązkowych audytów energetycznych. Świadczą o tym następujące powiązania właściwe dla przedsiębiorców zarejestrowanych w EMAS:

- przedsiębiorca jako znaczące aspekty środowiskowe określił aspekty związane ze zużyciem energii np. zużycie energii elektrycznej i ciepła, zużycie paliw na potrzeby energetyczne (mają tutaj zastosowanie procedury, o których mowa w Załączniku I pkt 2 oraz Załączniku II pkt. A.3.1 oraz B.1 rozporządzenia EMAS),
- przedsiębiorca określił cele i zadania w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych związanych ze zużyciem energii np. mierzalne cele związane z efektywnością energetyczną (mają tutaj zastosowanie procedury, o których mowa w Załączniku II pkt. A.3.3 oraz B.3 rozporządzenia EMAS),
- przedsiębiorca raportuje w swojej deklaracji środowiskowej, co najmniej główne wskaźniki efektywności środowiskowej w obszarze efektywności energetycznej, uwzględniając m.in. całkowite roczne zużycie energii wyrażone w MWh lub GJ (mają tutaj zastosowanie procedury, o których mowa w Załączniku II pkt. B.1 oraz Załączniku IV lit. C rozporządzenia EMAS).

Obowiązki przedsiębiorcy zarejestrowanego w EMAS

Każdy przedsiębiorca zarejestrowany w EMAS powinien na początkowym etapie wdrażania systemu zarządzania środowiskowego zidentyfikować wszystkie bezpośrednie i pośrednie aspekty środowiskowe mające znaczący wpływ na środowisko, w tym związane z zużyciem zasobów naturalnych (czyli m.in. paliw). Dodatkowo powinien spośród nich wybrać te, które w jego ocenie są najważniejsze (Załącznik I, ust. 2. rozporządzenia EMAS)1.

Jednocześnie przedsiębiorca ustanawiając cele i zadania oraz dokonując ich przeglądu, uwzględnia wymagania prawne i inne, do których spełnienia się zobowiązał oraz swoje znaczące aspekty środowiskowe. Bierze pod uwagę również opcje technologiczne, wymagania finansowe, operacyjne i biznesowe oraz punkt widzenia stron zainteresowanych (Załącznik II, pkt. A.3.3. rozporządzenia EMAS).

Przedsiębiorcy zarejestrowani w rejestrze EMAS dodatkowo wdrażają szereg procedur zapewniających wewnętrzną kontrolę przestrzegania standardów, do których się zobowiązali. Należą do nich m.in.:

- procedury okresowej oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi, monitorowania i wykonywania pomiarów kluczowych charakterystyk swoich operacji związanych z aspektami znaczącymi,
- procedury audytów wewnętrznych oraz
- okresowe przeglądy zarządzania dokonywane przez najwyższe kierownictwo (Załącznik II, pkt. A.5.2., A.5.5., A.6. rozporządzenia EMAS).

Bardzo ważnym elementem EMAS, odróżniającym go chociażby od normy ISO 14001, jest wymaganie, aby efekty działalności środowiskowej organizacji w stosunku do jej celów i zadań podlegały ocenie w ramach procesu przeglądu systemu zarządzania. Organizacje zobowiązują się również do ciągłej poprawy efektów swojej działalności środowiskowej. W tym procesie podstawą działań organizacji mogą być lokalne, regionalne lub krajowe programy ochrony środowiska.

Ważnym elementem oceny efektywności środowiskowej, jak i energetycznej są audyty wewnętrzne systemu zarządzania środowiskowego. Ich celem jest przegląd efektów działalności środowiskowej organizacji i skuteczności systemu zarządzania środowiskowego. Obejmują w szczególności ocenę istniejących systemów zarządzania oraz ocenę zgodności z polityką i programem organizacji, z uwzględnieniem zgodności ze stosownymi wymaganiami regulacyjnymi z zakresu ochrony środowiska. W przedsiębiorstwach, które identyfikują znaczące aspekty środowiskowe w obszarze zużycia energii, audyty wewnętrzne pod wieloma względami będą zbliżone do audytów energetycznych, o których mowa w ustawie o efektywności energetycznej.

Wymagania rozporządzenia EMAS, w szczególności Załącznik IV Sprawozdawczość w zakresie środowiska, nakładają na przedsiębiorcę zarejestrowanego w systemie EMAS obowiązek corocznego raportowania, w ramach tzw. deklaracji środowiskowej. Są w niej zawarte informacje na temat wymienionych przesłanek, które pozwalają uznać, że w ramach posiadanego przez przedsiębiorcę systemu zarządzania środowiskowego przeprowadzono audyt energetyczny. Deklaracja środowiskowa podlega corocznej walidacji dokonywanej przez zewnętrznego akredytowanego weryfikatora środowiskowego EMAS oraz ocenie Generalnej Dyrektora Ochrony Środowiska. Po zatwierdzeniu zwalidowanej deklaracji środowiskowej przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, następuje umieszczenie organizacji w rejestrze EMAS, na stronie www.emas.gdos.gov.pl.

Pierwszy audyt energetyczny przedsiębiorstwa powinien zostać przeprowadzony do 30 września 2017 r., czyli w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Audyt energetyczny przedsiębiorstwa ma na celu przeprowadzenie szczegółowych i potwierdzonych obliczeń dotyczących proponowanych przedsięwzięć. Służą one poprawie efektywności energetycznej oraz dostarczeniu informacji o potencjalnych oszczędnościach energii. Obowiązek ten ma być wykonywany co cztery lata.

[Dodatkowe materiały Komisji Europejskiej dotyczące powiązań EMAS i efektywności energetycznej \(ISO 50001\)](#)

Dodatkowe informacje dotyczące audytu energetycznego przedsiębiorstwa dostępne na [stronie internetowej Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki](#)

1 Ocena ta dokonywana jest w oparciu o kryteria, w których najczęściej brane są pod uwagę informacje m.in. o wpływie na środowisko, ryzyku związanym z nakładami materiałów i energii oraz kosztami i korzyściami dla środowiska (Załącznik I, ust. 3. rozporządzenia EMAS).

